

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kokous 19.4.2018

Kokousmuistio

Maakuntien järjestäminen – valtakunnallisen valmisteluryhmän kokous

Aika 9.4.2018 klo 12:30 – 15:00

Paikka VM, kh Paja, (Mariankatu 9, Helsinki)

Osallistujat:

Puheenjohtaja Sinikka Salo, muutosjohtaja, STM (x)
I varapuheenjohtaja Kari Hakari, muutosjohtaja, VM (-)
II varapuheenjohtaja Kirsi Varhila, ylijohdaja, OHO/STM (-)

Jäsenet:

Kari Paaso, johtaja, HPO/STM (-)
Jarkko Tonttila, kehittämisspällikkö, TEM (-)
Maria Teirikko, johtaja, Elintarviketurvallisuusvirasto (x)
Minna Torkkeli, projektipäällikkö, YM (-)
Hanna-Mari Talka, erityisasiantuntija, SM (x)
Jarmo Joutsensaari, Ely-johtaja, Livi (x)
Minna Angeria, Tieto, THL (-)
Pia Maria Jonsson, johtava asiantuntija, Reformit, THL (x)
Antti Kivelä, johtaja, Sitra (x)
Timo Aronkytö, sote-muutosjohtaja, Uusimaa (x)
Antti Parpo, sote-muutosjohtaja, Varsinais-Suomi (-)
Pekka Kuosmanen, muutosjohtaja, Pohjois-Karjala (-)
Marjukka Manninen, muutosjohtaja, Pohjois-Pohjanmaa (-)
Jari Parkkonen, maakuntajohtaja, Päijät-Häme (-)
Mikael Palola, sote-vastuuvalmistelija, Keski-Suomi (-)
Aija Tuimala, muutosjohtaja, Etelä-Karjala (-)
Ilkka Luoma, sairaanhoitopiirin johtaja, Pohjois-Pohjanmaa (-)
Heli Seppelvirta, muutosjohtaja, Etelä-Pohjanmaa (x)
Kirsi Mononen, johtava lakimies, Kuntaliitto (x)
Vesa Jouppila, kehittämisjohtaja, KEHA-keskus (x)

Asiantuntijat:

Tuija Kumpulainen, johtaja, STM (x)
Päivi Nygren, johtava asiantuntija, STM (x)
Pasi Pohjola, johtaja, STM (-)
Sonja Manssila, erityisasiantuntija, VM (x)
Antti Kuopila, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto/STM (x)
Tuija Kuusisto, erityisasiantuntija, VM (x) (asiakohta 4)
Mikko Huovila, erityisasiantuntija, STM (x)

Asiantuntijasihteerit:

**MAAKUNTA- JA SOTE-UUDISTUS
LANDSKAPS- OCH VÅRDREFORMEN**

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Virva Juurikkala, erityisasiantuntija, HPO/STM (x)
Nina Lehtimäki, asiantuntija, TEM (x)
Marika Pakkanen, projektipäällikkö, Pirkanmaa (x)
Tekninen sihteeri:
Katariina Niemelä, projektisihteeri STM (x)

1. Kokouksen avaus, edellisen kokouksen muistion ja työjärjestyksen hyväksyminen

Pj. avasi kokouksen ja toivotettiin läsnäolijat tervetulleeksi järjestämisryhmän viimeiseen kokoukseen. Pj. osoitti erityiskiitokset Sitralle ja Pirkanmaalle niiden antamasta panoksesta. Todettiin, että kokous pyritään lopettamaan klo 14.30.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 7.2.2018 muistio.

2. Maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanon organisointi, järjestämisen verkosto ja muutostuki / Sinikka Salo

Maku- ja sote-uudistuksen toimeenpanon uudelleen organisoinnin tavoitteena on mm. muutosorganisaation yksinkertaistaminen, valta- ja vastuusuhteiden selkiyttäminen ja kaikkien ministeriöiden ottaminen mukaan valtioneuvoston yhteiseen toimeenpanoon. Lisäksi halutaan toteuttaa muutos yhteistyössä valtioneuvoston, ministeriöiden, maakuntien ja muiden sidosryhmien (mm. Kuntaliitto) kesken ja vahvistaa maakuntien muutosorganisaatioiden (myöhemmin väliaikaishallinnon) roolia suhteessa luovuttaviin organisaatioihin. Edustuksellisista ryhmistä pyritään verkostomaiseen ja avoimeen työskentelyyn. Projektoidaan verkostojen ja muutosohjelmien työ: tavoitteet, vastuut, raportointi.

Esiteltiin uusi toimeenpanon organisointimalli: maku- ja sote-uudistuksen tilannekeskus koordinoi uudistusta. Uudet ryhmät jakautuvat muutosjohtajakokouksiin ja verkostoihin sekä valtioneuvoston yhteisen ohjauksen muutosohjelmiin.

Muutosohjelmat ovat kaikki poikkihallinnollisia. Niillä on oma ohjausryhmä ja muu tarvittava organisointi. Muutosohjelmiin rakennetaan yhteys maakuntavalmistelun verkostoihin. Muutosohjelmilla on prosessinomistajat, jotka kuuluvat tältä osin toiminnallisesti maakunta- ja sote-uudistuksen tilannekeskukseen. Kaikki muutosohjelmat projektoidaan ja niitä seurataan VN:n projektinhallinnan työkalulla. Ministeriökohtainen erillisvalmistelu yhteensovitetään valtioneuvoston valmisteluun.

MAAKUNTA- JA SOTE-UUDISTUS
LANDSKAPS- OCH VÅRDREFORMEN

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Pysyvät projektiryhmät korvataan pääsääntöisesti avoimilla verkostoilla, jotka muodostavat jatkossa maakuntien muutostuen ytimen. Verkostoja perustetaan ja lakkautetaan joustavasti maakuntien ja/tai valtakunnallisen valmistelun tarpeen mukaan. Maakuntien muutosjohtajien/väliaikaishallinnon roolia toimeenpanon tuessa vahvistetaan. Muutosjohtajakokous koordinoi toimeenpanoa ja linjaa mm. yhteisiä kansallisia kysymyksiä. Verkostot liitetään osaksi tilannekeskuksen toimeenpanoa ja niille nimetään vastuuhenkilöt, jotka toimivat tältä osin osana tilannekeskusta. Jokaiselle verkostolle asetetaan tavoitteet, joiden toteutumista seurataan.

Järjestämisryhmä siirtyy jatkossa muutosjohtajakokouksen agendalle. Järjestämisen verkoston vetäjinä toimivat Kari Hakari (VM) ja Pasi Pohjola (STM). Järjestämisen verkostoa ollaan kokoamassa siten, että kustakin maakunnasta nimetään edustaja ja varaedustaja

Muutosjohdon akatemian valmennustukeen sisällytetään erilaisia teemoja kuten vaikuttavuus -ja asiakastarpeet, markkinamekanismit, ohjausmekanismit jne.

3. Maakunnan järjestämisen käsikirja - julkaisu ja ylläpito 2018-2019

Päivi Nygren, Sonja Manssila

Maakunnan järjestämisen käsikirja julkaistaan Alueuudistus.fi -sivulla. Monialaisen maakunnan käsikirja vol. 3 on yksi dokumentti (pdf) sekä toimintojen/tehtävien otsakkeiden teksteinä. Selkeytystä tehtiin tietolaatikkojen lisäämisellä. Lisätietolinkkejä voidaan lisätä. Sillä on jatkuva palautekanava "Anna palautetta järjestämisen käsikirjasta."

Ylläpidosta on suunnitelmana vv. 2018 – 2019 se, että maakunta- ja sote-uudistuksen tilannekeskus koordinoi sisällön päivitystä ministeriöiden ja maakuntien kanssa. Sisältöä päivitetään määräajoin, 1. päivitys on 6/2018 lakien vahvistamisen jälkeen. Uusi järjestämisen verkosto hyödyntää ja antaa palautetta jatkokehitykselle. Maakuntien järjestämisen suunnitelmat/"keittokirjat" viedään samalle sivustolle.

Vuodesta 2020 maakuntien ja ministeriöiden vuoropuhelun välineenä ylläpito hoidetaan valtioneuvoston yhtenäisen ohjauksen kautta.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Seuraava versio julkaistaan 30.6. jälkeen eli versio 4. Käsikirjasta ei ole poistettu mitään, mitä siellä on aiemmin ollut. Word-versio lähetetään muutosjohtajille maakuntiin, lisäksi se laitetaan Tiimerityötilaan.

Kiitettiin ryhmäläisiä saaduista lisäyksistä ja kommentteista käsikirjaan.

<http://alueuudistus.fi/jarjestamisen-kasikirja>

Käsikirja toimii valmistelun apuna ja tukena maakunnissa ja myös tarkistuslistana maakunnan luottamushenkilöille.

Nykyisen järjestämisryhmän jäsenet voivat jatkossa osallistua järjestämisverkoston työhön. Lisäksi keskusteltiin vielä tarkistamisen prosessista ja jatkostepeistä. Esim. käsikirjaa voisi olla hyödyllistä benchmarkata esim. Ruotsin vastaavan kanssa (Landstinget) kuin myös Tanskasta saada benchmarkkausta.

THL ilmoitti olevansa mielellään mukana esim. jos halutaan järjestää kansainvälisiä pyöreän pöydän keskusteluja.

Tuotiin esille, että joka maakuntaan ei kannattaisi tehdä omaa osaamiskeskittymää, vaan korostaa keskinäistä yhteistyötä maakuntien kesken ja osaamisen jakamista.

4. Järjestämisen tietomalli ja digityökalut – hankkeiden eteneminen

Mikko Huovila, Tuija Kuusisto

Mikko Huovila kertoi SOTE-tiedolla johtamisen suunnitteluhankkeista ja SOTE-rakenteen ohjauksen ja johtamisen tietopohjasta. Järjestäjän tietojohtamiseen vaikuttavia tekijöitä on useita; yhtenäiset tietorakenteet, järjestelmien yhtenäistäminen, tietovarantojen työnjako, työnjako maakunnat/ valtio, kirjaamisen kehittäminen ja hallittu siirtymäpolku kohti tavoitetilaa.

SOTE-tiedolla johtamisen suunnitteluhankkeita on mm. valtakunnallisten toimijoiden arkkitehtuuri (THL, Kela, Luova jne.), järjestämisen tietomalli, tiedolla johtamisen tietojärjestelmäratkaisujen esiselvitys. Yhteistyötä tehdään VM/STM-akselilla, VM:llä on yhteiset toimialariippumattomat työkalut.

Jos maakunnissa on jo tehty kuntayhtymäkohtaista sotea, on tilanne silloin hyvä (esim. Eksote.) Nykyiset SOTE-ICT-järjestelmät ovat erilaisia eri maakunnissa, mm. Uudellamaalla on Apotti, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa on useita eri järjestelmiä.

**MAAKUNTA- JA SOTE-UUDISTUS
LANDSKAPS- OCH VÅRDREFORMEN**

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Mistä muodostetaan johtamisen tiedot liittyvät työnjakoon maakunnat/ valtio, miten esim. THL:n ja Kelan massiiviset tiedonkeruut saadaan paremmin maakuntien hyödyksi. Vuonna 2020 ei olla lähelläkään valmista, mutta on oltava hallitussa tilassa. Lokakuussa on sovittu digimuutoksen strategisessa ohjausryhmässä 3 eri projektista: valtakunnallisten toimijoiden arkkitehtuuri (THL, Luova, Kela + muut keskeiset), järjestämisen tietomalli ja tiedolla johtamisen tietojärjestelmä ratkaisujen esiselvitys; SOTE-digi Oyn tiedolla johtamisen ratkaisujen toteutus ja maakuntien tiedolla johtamisen ratkaisujen toteutus.

Tietojärjestelmähankkeissa korostuu järjestämisen yhdenmukaisuuden tärkeys, onko prosessit yhdenmukaiset ja onko tiedot yhdenmukaiset tai epäyhdenmukaiset. Nämä ovat ICT-projektien kannalta kriittisiä kysymyksiä.

Tuija Kuusisto kertoi maakunnan järjestämistehtävässä tarvittavista digipalveluista. Esisuunnittelu -hankkeen tehtävänä on edesauttaa järjestämistehtäviä tukevien mallien ja työkalujen käyttöönottoa. Esisuunnitteluhankkeen tavoitteena on selvittää:

- Mitä nykyisiä ratkaisuja voidaan/kannattaa hyödyntää maakuntien järjestämistehtävässä?
- Mitä uusia ratkaisuja tullaan kehittämään keskitetysti ja minkälainen siirtymävaihe uudistamiseen tarvitaan?
- Mitkä ovat merkittävimmät järjestelmät, joiden kehittämisestä maakunnat vastaavat itsenäisesti?
- Mitä tietovarantoja sekä keskeisiä tietoja järjestämistehtävän digipalveluissa tullaan hyödyntämään, jotta yhteensopivuus varmistetaan?

Järjestäjän työkalut -projektissa ollaan kesäkuussa siinä vaiheessa, että koossa on roadmap ja yhteenveto. Keski-Suomi valmisteli työpajaan maakuntien viitearkkitehtuuriin ja kyvykkyyssuunnitteluun perustuvan lähestymistavan järjestäjän toimintaprosessien ja niitä tukevien tietojärjestelmäpalveluiden selvittämiseksi Järjestäjän käsikirjan pohjalta. Uusimaa esitteli järjestämistehtävään liittyviä nykyisiä tietojärjestelmiä ja muille maakunnille annettiin välitehtävät em. aineistojen täydentämiseksi. Keski-Suomi ja Uusimaa ovat vastanneet valmistelutyöstä työpajojen välissä.

Keski-Suomi ja Uusimaa tekevät synteysin järjestäjän toiminnallisuuksista ja nykyisistä tietojärjestelmistä ja niiden hyödynnettävyydestä välitehtävien perusteella. Keski-Suomi ja Uusimaa laativat kohdekuvaukset yhdessä viitearkkitehtuuri-työryhmän kanssa. Tavoitteena on liittää järjestäjän tehtäviin liittyvät prosessit, niitä tukevat tietojärjestelmäpalvelut ja

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

tietojärjestelmät sekä tietovarannot. Keski-Suomi ja Uusimaa laativat analyysin tarvittavista uusista tietojärjestelmistä/ digipalveluista. Tuloksena on siis kehittämisen tiekartan alustava ensimmäinen versio kesäkuussa.

On löydetty yhteistyötapa hankkeen ja Maakuntien viitearkkitehtuuri (MVA)-työryhmän sekä "järjestäjän käsikirjan" välille, mutta yhteistyötä on tiivistettävä edelleen. Riskinä on päällekkäiset työt eri hankkeiden - erityisesti tiedon ja toiminnallisuuden välillä, jolloin päällekkäisyydet voivat aiheuttaa ristiriitaisia tai siilomaisia kuvauksia, jotka eivät integroidu keskenään. Projektissa tarvitaan enemmän maakuntia velvoittavaa ohjaamista. Vapaaehtoisuuden pohjalta ei synny riittävän nopeasti asioita.

5. Muut esille tulevat asiat

Muita asioita ei ollut.

6. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 14.23.